

แนวทางในการนำมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนที่ต้องการการดูแลมิให้
กระทำความผิดกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้กับการป้องกันการ
กระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไทย*

GUIDELINES FOR APPLYING MEASURES TO PREVENT CRIMES AGAINST
CHILDREN AND YOUTH WHO NEED CARE TO PREVENT THEM FROM
COMMITTING CRIMES IN THE UNITED STATES AND
TO PREVENT CRIMES COMMITTED BY THAI CHILDREN AND YOUTH

*คมสันต์ ยวงเดชกล้า, เพ็ญ หลวงแก้ว

Khomsan Yaungdechkla, Phern Luangkaew

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ประเทศไทย

Khon Kaen University, Thailand.

*Corresponding Author, E-mail: khomsan.y@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด 2) ศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด 3) เสนอแนวทางที่เหมาะสมของมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความล้มเหลวของครอบครัวและสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมีส่วนพัฒนาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เมื่อครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ปกป้องดูแลได้ รัฐจึงจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงเพื่อทำหน้าที่แทนตามแนวคิด *Parens Patriae* (กษัตริย์เป็นบิดาของประเทศ) แต่มาตรการทางกฎหมายของรัฐในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยศาลไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการ และยังมีเด็กและเยาวชน

* Received: 13 June 2025; Revised: 21 November 2025; Accepted: 27 December 2025

บางส่วนที่ผ่านกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 กลับไปเป็นกลุ่มเสี่ยงและกระทำผิดซ้ำ 2) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรการทางกฎหมายในการปกป้องดูแลเด็กและเยาวชน ในเชิงป้องกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยศาลเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ผ่านกระบวนการคำร้องสำหรับบุคคลที่ต้องการการดูแล หรือคำร้อง PINS 3) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เพิ่มกระบวนการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดกฎหมาย ให้อำนาจศาลเป็นผู้ปกป้องดูแลเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดก่อนไปกระทำความผิดกฎหมายในอนาคต

คำสำคัญ: มาตรการป้องกันเด็กและเยาวชน, การดูแลมิให้กระทำความผิดกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา, คำร้อง PINS, การป้องกันการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไทย

Abstract

This documentary research draws upon: (1) the study of the principles, concepts, and theories where related to the prevention of juvenile delinquency; (2) examination and analysis of legal measures which employed in the United States in order to prevent children and youth from engaging in delinquent behavior; and (3) proposed appropriate legal measures for preventing juvenile delinquency in Thailand. This is a documentary research study, utilizing the collection and analysis of relevant documents.

The findings demonstrate that: (1) Family failure and adverse environmental factors that significantly contribute to juvenile delinquency. When the family fails to fulfill themselves protective role, the state must intervene under the concept of Parents Patriae (the state as parent). However, the legal measures under the Child Protection Act B.E. 2546 (2003) in Thailand remains ambiguous in practice, with courts having little involvement in the protective process. Additionally, some children who have undergone rehabilitation under the Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Case Procedure Act B.E. 2553 (2010) relapse into at-risk behavior and reoffend. (2) The United States provides concrete legal frameworks for the preventive protection of adolescents,

with the court playing a vital role through mechanisms such as the "Persons in Need of Supervision" (PINS) petitions. (3) It recommended that Thailand be amend the Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Case Procedure Act B.E. 2553 for incorporating preventive measures that empower the court to intervene and safeguard at-risk young persons before they commit unlawful conduct.

Keywords: measures to protect Children and youth, preventing violations of the United States law, PINS petition, prevention of Delinquency Among Thai Children and youth.

บทนำ

เด็กและเยาวชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ หากถูกปล่อยปละละเลยและไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนา ย่อมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ส่งผลลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศที่ยากแก่การแก้ไข จากการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด มีทั้งจากปัจจัยภายใน ซึ่งเกิดจากสภาพครอบครัวและการเลี้ยงดู และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมในชุมชน เพื่อน และโรงเรียน (ชาญคณิต กฤตยาสุริยะมณี และอนิสา เลิศโตมรสุต, 2567; สิทธิศักดิ์ วนะชกิจ, 2545) โดยหากเด็กและเยาวชนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน จะทำให้พวกเขาหลุดออกไปจากวงจรการศึกษา และส่งผลให้ไม่มีงานทำเป็นกิจจะลักษณะ หรือแม้บางคนไม่ถึงขั้นต้องออกจากโรงเรียน แต่ก็ไม่ไปเรียนหนังสือ และมีแนวโน้มหลุดจากระบบการดูแลของรัฐ ย่อมส่งผลให้ถูกชักจูงได้ง่าย เพราะความเยาว์วัย ไม่รู้เท่าทันเหตุการณ์ จึงอาจถูกกลุ่มผู้ไม่หวังดี เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดหลอกล่อเป็นเครื่องมือ เริ่มจากเป็นเด็กเดินยาเสพติด ต่อมาก็กลายเป็นผู้ค้ายาเสพติดไปเสียเอง ซึ่งมีตัวอย่างเกิดขึ้นเป็นคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวบ่อยครั้ง ทั้งอาจก่อความเดือดร้อนให้แก่สังคมถึงขั้นสูญเสียแก่ชีวิต ดังเช่นเหตุการณ์กราดยิงของเด็กนักเรียนคนหนึ่งที่ยิงสรรพสินค้าชื่อดังในกรุงเทพมหานคร ทำให้มีผู้ถึงแก่ความตายและบาดเจ็บหลายราย (ไทยพีบีเอส, 2567) หรือเหตุการณ์ที่เด็กและเยาวชนรวมกลุ่มกันไปทำร้ายร่างกายผู้อื่นด้วยความคึกคะนอง เป็นต้น (ไทยรัฐออนไลน์, 2567) การแก้ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจึงต้องคำนึงถึงสภาพครอบครัวและสภาพแวดล้อม ที่เป็นสาเหตุในการกระทำความผิดประกอบด้วย นอกเหนือจากตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด (ถนอมขวัญ วัชรบุศราคัม, 2563)

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก (Juvenile Justice) มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ โดยมีไว้เพื่อการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และการให้โอกาสกลับคืนสู่สังคม ตลอดจนการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการตีตราตัวเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดอาญา (Criminal Stigma) รวมถึงการป้องกันมิให้วนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ดังนั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการพิจารณาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว การกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ทั้งการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู เยียวยา และการออกแบบวิธีการลงโทษในรูปแบบต่าง ๆ ควรเป็นไปเพื่อให้อัตราการก่ออาชญากรรมของเด็กและเยาวชนลดลง และกระบวนการสืบเสาะข้อเท็จจริง เพื่อให้รู้สาเหตุที่แท้จริงของการกระทำผิด ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นไปได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ (ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์ และ ศรัญวรรณ โชตินิมิตคุณ, 2567) เมื่อปี 2566 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเปิดเผยสถิติคดีอาญาที่ก่อขึ้นโดยเด็กและเยาวชน ปรากฏว่าในช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี มีสถิติการก่อคดีอาญามากที่สุดถึง 10,118 เรื่อง ซึ่งในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากปัจจัยส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาน้อยในชุมชนและโรงเรียน เช่น การล้อเลียนหรือการถูกบูลลี่ (สปริงนิวส์, 2567) ช่วงอายุดังกล่าว ถือเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่สำคัญและเสี่ยงต่อการกระทำความผิดอย่างมาก

จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดกฎหมายจำนวนมาก ตามรายงานสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนดังกล่าว แม้จะมีความพยายามในการแก้ปัญหามาโดยตลอด ซึ่งก่อนกระทำความผิด เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ล้วนจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 ให้นิยาม “เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด” ว่าเป็นเด็กที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม ประกอบอาชีพหรือคบหากับบุคคลหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่อาจชักนำไปสู่การกระทำความผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรม (ราชกิจจานุเบกษา , 2546) และกฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด พ.ศ. 2549 ได้ระบุลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงให้ชัดเจน เช่น การเสพยาเสพติด เสพสุรา สูบบุหรี่ หนีเรียน มั่วสุม หรืออยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือให้บริการทางเพศ รวมถึงการขอทานหรือกระทำการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้กฎหมายดังกล่าวจะมีมาตรการป้องกันด้วยการคุ้มครองสวัสดิภาพในมาตรา 40 (2) และ 44 แต่ให้อำนาจเฉพาะเจ้าพนักงานตามมาตรา 24 เช่น ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้บริหารท้องถิ่น และยังขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติ ส่งผลให้เด็กกลุ่มเสี่ยงจำนวนมากไม่ได้รับการดูแลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ส่วนพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา 86, 90 และ 132 เน้นการแก้ไข

บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพื่อให้หลุดพ้นจากระบบการยุติธรรมทางอาญาแบบเดิมและไม่กระทำผิดซ้ำ แต่ยังมีบางรายกลับมากระทำผิดซ้ำ และมาตรการนี้ไม่ครอบคลุมกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่กระทำผิด ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายไทยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถป้องกันเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงได้อย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์เพื่อเสนอมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม ในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงกระทำผิดตั้งแต่ต้น โดยให้สอดคล้องกับบริบทสังคม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมไทย และเสนอให้ศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจกำหนดมาตรการเชิงป้องกัน ซึ่งในต่างประเทศ หลายประเทศเห็นพ้องว่า กระบวนการของศาลเด็กและเยาวชน มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน จึงแยกกระบวนการยุติธรรมของเด็กออกจากของผู้ใหญ่โดยเด็ดขาด เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน มิใช่เพื่อการลงโทษ แต่เน้นค้นหาสาเหตุของการกระทำผิด เพื่อการแก้ไขที่ตรงจุด ทั้งในตัวเด็กและเยาวชนเองและปัจจัยแวดล้อม เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม (กัญญา วรรณโกวิท, 2556; อัจฉริยา ชูตินันท์, 2552) เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อศาลครอบครัวในกรณี “บุคคลที่ต้องการการดูแล” (Persons in Need of Supervision - PINS Petition) ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิด เพื่อให้ศาลออกมาตรการป้องกันที่เหมาะสมในแต่ละราย เป็นการปรับพฤติกรรมและลดความเสี่ยงก่อนที่จะกลับไปกระทำผิด อันเป็นการตัดไฟแต่ต้นลม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด
3. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมของมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย การศึกษาครอบคลุมกฎหมายและมาตรการเชิงป้องกันของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เปรียบเทียบกับ New York Family Court Act, Article 7 ของสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2546–2568 เพื่อให้ครอบคลุมบริบททางกฎหมายที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกันระหว่างสองประเทศ

2. แหล่งข้อมูล การวิจัยอาศัยข้อมูลจากเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย บทบัญญัติกฎหมาย คำพิพากษาศาล ตำราวิชาการ บทความทางวิชาการ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานทางราชการ และฐานข้อมูลออนไลน์จากหน่วยงานทางกฎหมายของไทยและสหรัฐอเมริกา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ เพื่อจำแนกสาระสำคัญของกฎหมาย วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และสังเคราะห์แนวทางเชิงกฎหมายที่สามารถนำไปปรับใช้กับระบบกฎหมายไทยได้อย่างเหมาะสม

4. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยอ้างอิงจากเอกสารทางการ เช่น ราชกิจจานุเบกษา และฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐนิวยอร์ก พร้อมทั้งได้รับการทบทวนจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายเด็กและเยาวชน เพื่อยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาและการตีความทางกฎหมาย

5. การสังเคราะห์ผลการศึกษา ผลการวิเคราะห์ถูกนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางทางกฎหมาย เพื่อเสนอให้ประเทศไทยพัฒนากระบวนการ “การยื่นคำร้องสำหรับเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” ภายใต้บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัว อันเป็นมาตรการเชิงป้องกันเชิงรุกและยั่งยืนตามแนวคิด Child Welfare Protection และ Restorative Justice

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางในการนำมาตราการป้องกันเด็กและเยาวชนที่ต้องการการดูแลให้กระทำผิดกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา (คำร้อง PINS) มาปรับใช้กับการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไทย ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด พบว่าหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย เนื่องจากการขาดความเข้มงวดเอาใจใส่ของครอบครัว เมื่อครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ของตนได้ รัฐจึงจำต้องเข้าไปแทรกแซงทำหน้าที่อื่น

สำคัญนี้แทนตามแนวคิด *Parens Patriae* ซึ่งมีความหมายว่า “กษัตริย์เป็นบิดาของประเทศ” เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดกฎหมายหรือแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ให้กลับเป็นคนดีและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข (ถนอมขวัญ วัชรบุศราคำ, 2563) แม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายสำคัญในการป้องกันเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด มิให้กระทำความผิดกฎหมายหรือสร้างความเดือนร้อนแก่สังคม ผ่านกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพตามมาตรา 40 (2) และมาตรา 44 และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย ให้กลับตนเป็นคนดีและอยู่ร่วมกับสังคมได้ดังเดิม อีกทั้งจะไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำตามมาตรา 86 และมาตรา 90 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องคดีและหลังฟ้องคดีตามลำดับ และมาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีตามมาตรา 132 แต่ศาลมิได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด โดยเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารในการใช้ดุลพินิจดำเนินการหรือไม่ และยังพบว่า มีเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งที่ผ่านกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการพิเศษดังกล่าวแล้ว กลับไปเป็นกลุ่มเสี่ยง เนื่องจากไปใช้ชีวิตตามปกติอย่างอิสระ และไม่มีมาตรการติดตามป้องกันที่ชัดเจนและปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้หวนกลับไปสู่วงจรเดิมและกระทำความผิดซ้ำในที่สุด

2. การศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด

จากการศึกษาพบว่า รัฐนิวยอร์ก (New York) ถือเป็นรัฐต้นแบบในการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน ผ่านกระบวนการยื่นคำร้องสำหรับบุคคลที่ต้องการการดูแล หรือที่เรียกว่า “Person in Need of Supervision (PINS) Petition” ตามพระราชบัญญัติศาลครอบครัว (New York Family Court Act), หมวดที่ 7 (Article 7) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครอง ป้องกัน และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ไม่ใช่เพื่อการลงโทษเช่นคดีอาญา โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (NY CLS Family Ct Act, Art. 7, 2024)

1) กระบวนพิจารณาสำหรับบุคคลที่ต้องการการดูแล ตามมาตรา 712 (a) ของพระราชบัญญัติศาลครอบครัว เด็กหรือเยาวชนที่เข้าข่ายเป็นบุคคลที่ต้องการการดูแล หมายถึง ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่มีพฤติกรรมไม่เชื่อฟังบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย มีปัญหาการไม่ไปโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หรือมีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น มาตรานี้จึงมุ่งเน้นให้ศาลทำหน้าที่คุ้มครองและฟื้นฟูเด็ก มากกว่าการดำเนินคดีในเชิงลงโทษ

2) ผู้มีอำนาจยื่นคำร้อง ตามมาตรา 733 ผู้มีสิทธิดำเนินการยื่นคำร้อง PINS ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง โรงเรียน หน่วยงานของรัฐหรือชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือบุคคลที่ได้รับความเสียหายจาก พฤติกรรมของเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในการดูแลและป้องกันปัญหา พฤติกรรมเยาวชน โดยการยื่นคำร้องจะต้องมีหลักฐานหรือพยานที่แสดงถึงพฤติกรรมที่ต้องได้รับการ ดูแล

3) เงื่อนไขก่อนการยื่นคำร้อง ตามมาตรา 732 และ 735 ก่อนยื่นคำร้อง PINS เด็กจะต้องผ่าน กระบวนการ “บริการเบี่ยงเบน (Diversion Services)” ซึ่งเป็นการแทรกแซงเชิงบำบัดและปรับ พฤติกรรม เช่น การให้คำปรึกษาครอบครัว การบำบัดฟื้นฟู หรือการแนะแนวทางการศึกษา จุดประสงค์ คือเพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการศาลโดยไม่จำเป็น และส่งเสริมให้เด็กได้รับการช่วยเหลือจาก ชุมชนในรูปแบบที่เหมาะสมกับปัญหาและบริบทของแต่ละบุคคล

4) การพิจารณาคดีและคำสั่งของศาล ตามมาตรา 751 หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเด็กมี พฤติกรรมเข้าข่ายบุคคลที่ต้องการการดูแล ศาลจะยกคำร้องโดยทันที แต่หากศาลเห็นว่าเด็กควรได้รับ การดูแลตามมาตรา 754 ศาลอาจมีคำสั่งดังต่อไปนี้ (1) ปล่อยตัวเด็กโดยมีคำเตือน (Release with warning) (2) ระวังการตัดสินใจก่อน พร้อมสั่งให้ทำงานบริการสาธารณะหรือชดเชยความเสียหาย (3) สั่งให้เด็กอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ญาติ หรือบุคคลที่เหมาะสม รวมถึงอาจส่งไปอยู่ภายใต้การ ดูแลของคณะกรรมการบริการสังคม (4) กำหนดมาตรการคุมความประพฤติ (Probation) ภายใน ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และสามารถขยายได้อีก 1 ปี โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม เช่น การเข้า รับคำปรึกษา หรือการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

แม้ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีบริบทของสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้คำนิยาม ของคำว่า “เด็ก” หมายความว่า เด็กและเยาวชน สอดคล้องกับความหมายตามพระราชบัญญัติศาล เยาวชนและครอบครัวฯ ซึ่งมีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ปัจจุบันมีการออกกฎหมายกำหนดเด็กที่เสี่ยง ต่อการกระทำผิด พ.ศ. 2549 โดยกำหนดลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เช่น เกร ข่มเหงรังแกผู้อื่น มั่วสุมในลักษณะก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น เสพยาเสพติดหรือของมีค่าอย่าง อื่น เสพสุรา สูบบุหรี่ เล่นการพนัน ซื้อหรือขายบริการทางเพศ ต่อต้านหรือทำหยาบคายคำสั่งสอนของ ผู้ปกครอง จนไม่อาจอบรมสั่งสอนได้ หรือหนีเรียนและมีพฤติกรรมน่าเชื่อว่า จะออกจากโรงเรียน กลางคัน เป็นต้น การกำหนดอาชญากรรมของเด็กที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

เช่น ขอตาน หรือประกอบอาชีพหรือกระทำการที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี เป็นต้น รวมทั้งกำหนดสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ อันอาจชักนำเด็กไปในทางที่เสียหาย เช่น การอาศัยอยู่กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือให้บริการทางเพศ หรือเร่ร่อนโดยไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่ง เป็นต้น ดังนี้ เด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดของประเทศไทย จึงมีความหมายนัยเดียวกันกับบุคคลหรือเด็กที่ต้องการการดูแลของประเทศสหรัฐอเมริกา

3. แนวทางที่เหมาะสมของมาตรการทางกฎหมาย ในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด ควรแก้ไขพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ เพิ่มกระบวนการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย ให้อำนาจศาลเป็นผู้กำหนดมาตรการปกป้องดูแลเด็กและเยาวชน ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดก่อนไปกระทำผิดกฎหมายในอนาคต

อภิปรายผล

1. การป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีเพียงกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย และถูกจับกุมดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ แต่ยังไม่มีความมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำผิดที่เป็นรูปธรรมและใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ

2. มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกามีกระบวนการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเชิงป้องกันอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกระบวนการของคำร้องสำหรับบุคคลที่ต้องการการดูแล (Persons in Need of Supervision (PINS) Petition) หรือคำร้อง PINS ในรัฐ New York หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นแตกต่างกันในแต่ละรัฐ ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น บิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้ดูแล หรือโรงเรียน ยื่นคำร้องต่อศาลครอบครัว เพื่อให้มีมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เหมาะสม ในการปกป้องคุ้มครองช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ซึ่งในประเทศไทยมีกระบวนการที่ใกล้เคียง คือ การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อันเป็นมาตรการทางกฎหมายในเชิงป้องกัน แต่เป็นอำนาจของฝ่ายบริหารโดยแท้ โดยศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการ จึงทำให้ไม่เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจนในทางปฏิบัติอาจจะด้วยภาระหน้าที่อย่างอื่นของฝ่ายบริหารที่มีจำนวนมาก หรืออาจจะด้วยเหตุผลประการอื่นใดก็ตาม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ยังไม่ได้รับการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นและ

สังคม รวมถึงตัวเด็กและเยาวชนเองด้วย ตามที่เห็นเป็นข่าว เช่น เหตุการณ์กราดยิงของเด็กนักเรียนคนหนึ่ง ที่ห้างสรรพสินค้าชื่อดังในกรุงเทพมหานคร ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายราย หรือเหตุการณ์ที่เด็กและเยาวชนรวมกลุ่มกันไปทำร้ายร่างกายผู้อื่น ด้วยความคึกคะนอง จนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายที่จังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

3. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด พบว่า จากการศึกษาแนวคิดการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดในคำพิพากษาศาลฎีกา 2 ฉบับ ได้แก่ ฎีกาที่ 6065/2559 ซึ่งวินิจฉัยว่า ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติเด็กตามมาตรา 74 (3) ประกอบมาตรา 56 (5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่ให้กำหนดเงื่อนไขอื่นได้ หากมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไข พื้นฟู หรือป้องกันมิให้กระทำความผิดซ้ำ ทั้งเพื่อคุ้มครองสังคมและฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และฎีกาที่ 3637/2562 ซึ่งวินิจฉัยว่า ศาลสามารถใช้มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีตามมาตรา 132 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ หากเห็นว่ายังไม่สมควรมีคำพิพากษา หรือมีผู้ร้องขอ เช่น บิดามารดา โดยอาจปล่อยตัวชั่วคราวภายใต้เงื่อนไขการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หรือส่งเข้าสถานพินิจ หากปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วน ศาลจะมีคำสั่งยุติคดีตามมาตรา 133 วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีคำพิพากษาอาญาติดตัวเป็นตราบาป ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกลับไปใช้ชีวิตในสังคม คำพิพากษาทั้งสองฉบับดังกล่าวสะท้อนว่า ศาลฎีกาให้ความสำคัญกับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ไม่เพียงเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ แต่ยังมุ่งฟื้นฟูและลดผลกระทบระยะยาวต่อเด็กและเยาวชนในเชิงสังคม ทำนองเดียวกับมาตรการพิเศษก่อนหรือหลังฟ้องคดีตามมาตรา 86 และ 90 ที่เน้นการเบี่ยงเบนคดีอาญา ทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามคำร้อง PINS ซึ่งเน้นการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภายใต้การควบคุมของศาล และไม่ถือว่าเป็นอาชญากร ซึ่งหลักการดังกล่าวไม่ต่างจากแนวทางการให้โอกาสและคุ้มครองความประพฤติของศาลฎีกาไทยแต่อย่างใด

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษา ทำให้พบองค์ความรู้ใหม่ว่า หากประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดกฎหมายตั้งแต่ต้นก่อนกระทำความผิดอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการยื่นคำร้อง PINS มาปรับใช้ร่วมกับแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา 86, 90 และ 132 โดยให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้ควบคุมดูแลป้องกันเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการ

กระทำผิดไม่ให้เกิดการผิดกฎหมาย จะเป็นผลดีในการลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนลงได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าส่งผลดีต่อตัวเด็กและเยาวชนที่จะลดโอกาสในการเข้าสู่วงจรอาชญากรรม และเพิ่มโอกาสในการฟื้นฟูเชิงบวก ทั้งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว และสังคมส่วนรวมอีกด้วย

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลวิจัย

จากการศึกษาพบว่า เมื่อครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ปกป้องดูแลเด็กและเยาวชนได้ รัฐจึงจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงทำหน้าที่แทนตามแนวคิด *Parens Patriae* (กษัตริย์เป็นบิดาของประเทศ) แต่ปรากฏว่ารัฐโดยศาลมิได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ทำให้การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงยังไม่มีความเป็นรูปธรรมชัดเจน และยังพบว่า เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งที่แม้จะผ่านกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ แล้วกลับไปเป็นกลุ่มเสี่ยงและกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากขาดมาตรการติดตามป้องกันที่สมบูรณ์ ขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกระบวนการยื่นคำร้องสำหรับบุคคลที่ต้องการการดูแล (*Person in need of supervision (PINS) Petition*) หรือคำร้อง PINS ซึ่งให้อำนาจศาลปกป้องดูแลเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงไปในทางเสียหาย อันเป็นมาตรการทางกฎหมายในเชิงป้องกันกระทำผิดที่มีความสำคัญ ดังนั้น หากประเทศไทยนำมาตรการทางกฎหมายในการยื่นคำร้อง PINS มาปรับใช้ร่วมกับแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตามมาตรการพิเศษแห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา 86, 90 และ 132 ที่เป็นหลักการสำคัญในปัจจุบัน โดยให้ศาลเป็นผู้ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงก่อนไปกระทำผิดกฎหมายตั้งแต่ต้น จะสามารถลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไทยลงได้อย่างมีนัยสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับใช้มาตรการป้องกันเด็กและเยาวชน ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดมิให้เกิดการผิดกฎหมายในประเทศไทย โดยการเพิ่มเติมกระบวนการยื่นคำร้องสำหรับเด็กและเยาวชน ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เป็นหมวด 6/1 “กระบวนการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด

กฎหมาย” ให้อำนาจศาลทำหน้าที่ในเชิงป้องกันด้วยการเป็นผู้ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) กำหนดบทนิยามของคำว่า “เด็กและเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ที่ประพฤติดนไม่สมควร ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

2) กำหนดผู้มีอำนาจยื่นคำร้อง ได้แก่ ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้ปกครอง ผู้ดูแล พนักงานอัยการ หรือผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยมีเงื่อนไขต้องผ่านกระบวนการเบี่ยงเบนก่อนการพิจารณาคดีซึ่งผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวในทันทีไม่ได้ จะต้องไปดำเนินการยื่นความประสงค์เพื่อเข้ารับกระบวนการเบี่ยงเบนก่อนการพิจารณาคดีต่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเสียก่อน

3) กำหนดให้กระบวนการเบี่ยงเบนก่อนการพิจารณาคดีเป็นอำนาจหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยให้ใช้แนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องคดีตามมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ซึ่งเป็นอำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจอยู่แล้ว และรายงานผลให้ศาลทราบ

4) กำหนดรูปแบบคำสั่งศาล โดยในกรณีที่ศาลเห็นว่าเด็กและเยาวชนไม่ใช่บุคคลที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด ให้มีคำสั่งยกคำร้อง

กรณีที่ศาลเห็นว่าเด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการกระทำผิด อาจพิจารณาใช้แนวทางของมาตรการพิเศษตามมาตรา 90 และ 132 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ เพื่อการแก้ไขและฟื้นฟู เช่น ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองรับตัวไปดูแล ภายใต้เงื่อนไขของศาล เช่น ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่ศาลกำหนด ตรวจปัสสาวะ หากพบสารเสพติดต้องรายงานทันที ให้ตั้งใจศึกษาและแสดงผลการเรียนที่ดีขึ้น หากเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้เข้ารับการคัดกรองและรายงานผลโดยเร็ว ห้ามยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สิ่งมีเงินเมา หรือบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ห้ามเที่ยวกลางคืนหรือไปสถานเริงรมย์โดยไม่มีเหตุจำเป็นหรือรับอนุญาตจากผู้ปกครอง ให้ทำกิจกรรมบริการสังคมและรับคำปรึกษาที่คลินิกจิตสังคมประจำศาล พร้อมเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด เช่น ครอบครัวสัมพันธ์ หรือค่ายธรรมะ หากจำเป็นต้องพบแพทย์ ศาลจะส่งต่อเพื่อรับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ไม่สามารถควบคุมตัวในสถานพินิจได้ เพราะยังไม่ได้ตั้งหาว่ากระทำผิดกฎหมาย

- 5) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการศึกษา โดยหากคำร้องกล่าวหาว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมหนีเรียนเป็นประจำ หรืออาจออกจากโรงเรียนกลางคัน หรือพฤติกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้ศาลและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอำนาจกำหนดให้สถานศึกษาเข้าร่วมในกระบวนการได้
- 6) กำหนดให้เด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการแล้วไม่ถือว่าถูกลงโทษและเป็นอาชญากร

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา วรรณโกวิท. (2556). บทบาทของผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกับการพิจารณาพิพากษาคดีและการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน. ใน *เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง บ.ย.ส. รุ่นที่ 7*. วิทยาลัยการยุติธรรม.
- ชาญคณิต กฤตยาสุริยะมณี และอนิสา เลิศโตมรสุต. (2553). *การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในประเทศไทย: แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัว ทำนายทางด้านอาชญาวิทยา*. เรียกใช้เมื่อ 16 พฤษภาคม 2556 จาก <http://www2.djop.moj.go.th>.
- ถนอมขวัญ วัชรบุศราคัม. (2563). การติดตามเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม. ใน *เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าศาล รุ่นที่ 19*. วิทยาลัยข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม.
- ไทยพีบีเอส. (2566). *ด.ช.14 ยิ่งในสยามพารากอน*. เรียกใช้เมื่อ 17 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/focus/ShootingParagon>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2567). *บทเรียนคดีป่าบัวผ้น*. เรียกใช้เมื่อ 17 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/2756542>.
- ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์ และ ศรีณวรรณ โชตินิมิตคุณ. (2567). ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ปกครองกับการแก้ปัญหาอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน. *ดุสิตพาห*, 71(1), 86-87.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก. (2546). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก หน้า 1 (2 ตุลาคม 2546).
- สปริงนิวส์. (2565). *เปิดสถิติคดีเด็กและเยาวชนกับโอกาสที่หวังให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสังคม*. เรียกใช้เมื่อ 17 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.springnews.co.th/feature/828366>.

- สิทธิศักดิ์ วนะชกิจ. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีรุนแรงของ เด็กและเยาวชน: ศึกษากรณีเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดสงขลา. *ดุสิตพาห*, 3(99), 109-134.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2552). *กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- NY CLS Family Ct Act, Art. 7. (n.d.). Retrieved September 3, 2024, from <https://shorturl.asia/VNUH2>.